



**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 26. helmikuuta 2018
(OR. en)**

6418/18

**COASI 38
ASIE 9
CFSP/PESC 167
RELEX 148
COHOM 31
COHAFA 11
CIVCOM 22
ONU 15**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6119/18

Asia: Myanmar/Burma
– Neuvoston päätelmät (26. helmikuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3598. istunnossaan 26. helmikuuta 2018
hyväksymät päätelmät Myanmarista/Burmasta.

Neuvoston päätelmät Myanmarista/Burmasta

1. Neuvosto tarkasteli Myanmarin/Burman ja erityisesti Rakhinen osavaltion tilannetta, joka on edelleen äärimmäisen vakava. Neuvosto tuomitsee laaja-alaiset ja järjestelmälliset vakavat ihmisoikeusrikkomukset, kuten raiskaukset ja tapot, joihin Myanmarin/Burman asevoimat ja turvallisuusjoukot syyllistyvät jatkuvasti. Se toistaa myös tuomitsevansa Arakanin rohingyojen pelastusarmeijan (ARSA) ja muiden taistelijaryhmien hyökkäykset.
2. Yli 680 000 ihmistä, lähinnä rohingyväestöä, on jättänyt kotinsa Rakhinen osavaltiossa paetakseen Bangladeshiin. EU kiittää Bangladeshia suojan tarjoamisesta näille ihmisille. EU tarjoaa edelleen humanitaarista ja muuta apua pitkäaikaisen sitoumuksensa ja niiden lupauksiensa mukaisesti, jotka se antoi Genevessä 23. lokakuuta 2017 avunantajien konferenssissa, jonka järjestämiseen se osallistui.
3. EU muistuttaa 16. lokakuuta 2017 antamissaan päätelmissä mainituista ensisijaisista aiheista. Se pitää valitettavana, että ihmisoikeusloukkaukset jatkuvat ja oikeusvaltioperiaatetta ei noudateta Rakhinen osavaltiossa ja että siellä vallitsee pelon, turvattomuuden ja rankaisemattomuuden ilmapiiri. Tästä syystä Bangladeshiin saapuu sieltä edelleen pakolaisia, vaikkakin aiempaa vähemmän. Valitettavaa on myös, että humanitaarisen ja kehitysavun toimittaminen sekä tiedotusvälineiden pääsy Rakhinen osavaltioon on erittäin vaikeaa. EU korostaa YK:n turvallisuusneuvoston puheenjohtajan julkilausumassa 6. marraskuuta 2017 esitetyn etenemissuunnitelman merkitystä kriisin ratkaisemisessa ja aikoo pitää aiheen esillä yhteydenpidossaan YK:hon ja keskeisiin kansainvälisiin sidosryhmiin.
4. EU pitää myönteisenä, että Myanmarin/Burman ja Bangladeshin hallitukset allekirjoittivat sopimuksen Rakhinen osavaltiosta siirtymään joutuneiden henkilöiden paluusta (23. marraskuuta 2017) ja järjestelyn Bangladeshiin siirtymään joutuneiden Myanmarin kansalaisten paluusta (16. tammikuuta 2018). Ne ovat erittäin tärkeitä ensimmäisiä toimia nykyisen pakolaiskriisin ratkaisemiseksi. EU kehottaa kumpaakin osapuolta ottamaan YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n täysimääräisesti mukaan prosessiin ja sallimaan riippumattoman valvonnan sen varmistamiseksi, että nämä järjestelyt toteutetaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

5. EU kehottaa Myanmaria/Burmaa luomaan edellytykset siirtymään joutuneiden henkilöiden vapaaehtoiselle, turvalliselle ja ihmisarvoiselle paluulle kotiseuduilleen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä naisten johtamien kotitalouksien, seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien sekä lasten, myös ilman huoltajaa olevien alaikäisten ja orpojen, suurempaan suojelun tarpeeseen. Myanmarin/Burman hallituksen olisi suoritettava tältä osin huolellinen tarvearviointi Rakhinen osavaltiossa ja laadittava aikataulutettu toimintasuunnitelma Rakhinen osavaltiota käsitelleen neuvoa-antavan komitean suositusten täysimääräistä täytäntöönpanoa varten. Suositukset koskevat elinolojen ja ihmisoikeustilanteen kohentamista osavaltiossa sekä toimia, joilla puututaan fyysistä turvattomuutta, kansalaisuudettomuutta ja rohingyväestön syrjintää koskeviin ongelmiin. Palaaville henkilöille on olennaisen tärkeää varmistaa asianmukainen suoja, palvelut ja toimeentulo, minkä lisäksi uhreille, erityisesti lapsille ja naisille, on tarjottava asianmukaista kuntoutusta. Tämä edellyttää Rakhinen osavaltiota koskevien rajoitusten höllentämistä. EU suhtautuu myönteisesti Myanmarin/Burman hallituksen aikomukseen ryhtyä toimenpiteisiin siirtymään joutuneiden leirien sulkemiseksi Rakhinen osavaltion keskiosissa. Se korostaa, että sulkeminen on tärkeää toteuttaa kansainvälisten normien mukaisesti, osallistavasti, avoimesti ja osapuolia kuullen. Myanmarin/Burman olisi pidätyttävä uusien leirien perustamisesta Bangladeshista palaaville henkilöille.
6. EU panee merkille, että Myanmarin asevoimat on myöntänyt syyllistyneensä joihinkin laittomiin teloituksiin mutta se uskoo, että Myanmarin/Burman hallitus ja asevoimat sallivat uskottavan ja riippumattoman tutkinnan väitetyistä vakavista ja järjestelmällisistä ihmisoikeusloukkauksista, joista ovat raportoineet useat YK:n elimet, YK:n ihmisoikeusneuvoston selvitysvaltuuskunta ja kansainväliset ihmisoikeusjärjestöt. Näihin rikoksiin syyllistyneet on tuotava oikeuden eteen viipymättä. YK:n yleiskokouksen kolmannen komitean 16. marraskuuta 2017 ja YK:n ihmisoikeusneuvoston 5. joulukuuta 2017 antamien asiaankuuluvien päätöslauselmien mukaisesti EU kehottaa jälleen Myanmarin/Burman hallitusta tekemään yhteistyötä YK:n ihmisoikeusneuvoston selvitysvaltuuskunnan kanssa ja antamaan sille täysimääräisen pääsyn Myanmariin, jotta se voi suorittaa asianmukaiset tutkimukset ja kuulla myös Rakhinen osavaltion kaikkia yhteisöjä.

7. EU pitää erittäin valitettavana, että Myanmar/Burma päätti 20. joulukuuta 2017 lopettaa yhteistyön Myanmarin ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan kanssa. EU antaa täyden tukensa YK:n erityisraportoijalle ja kehottaa Myanmarin/Burman hallitusta pyörittämään päätöksensä. Väitettyjen ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten vakavuuden vuoksi EU kehottaa Myanmaria/Burmaa liittymään Rooman perussäännön osapuoleksi ja tunnustamaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivallan Rooman perussäännön 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
8. EU toistaa myös huolensa ihmisoikeus- ja turvallisuustilanteen jatkuvasta heikentymisestä Kachinin ja Shanin osavaltioissa. Taistelut ovat kiihtyneet, siviiliuhreista on raportoitu ja alueella on yli 100 000 sisäisesti siirtymään joutunutta henkilöä, joista useat ovat erittäin haavoittuvassa asemassa. EU muistuttaa, että kaikkien konfliktin osapuolten on sallittava humanitaarisen avun nopea ja esteetön pääsy sitä tarvitsevien siviilien luo.
9. EU odottaa kiinnostuneena EU: n ja Myanmarin neljättä ihmisoikeusvuoropuhelua, jota johtaa ihmisoikeuksista vastaava EU: n erityisedustaja ja joka on tarkoitus pitää 5. maaliskuuta 2018. Siinä keskustellaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien, myös ilmaisunvapauden ja vapaan tiedonvälityksen, kunnioittamiseen liittyvistä aiheista, Rakhinen, Kachinin ja Shanin osavaltioiden tilanteesta sekä Myanmarin/Burman yhteistyöstä YK: n ihmisoikeusmekanismiin ja erityismenettelyihin liittyvissä asioissa.

10. EU ja sen jäsenvaltiot vahvistavat vahvan sitoutumisensa Myanmarin/Burman demokratiakehityksen, rauhan ja kansallisen sovintoprosessin sekä osallistavan sosioekonomisen kehityksen tukemiseen. EU on tässä yhteydessä valmis i) lisäämään tarvittaessa antamaansa humanitaarista apua, ii) lisäämään käytännön yhteyksiä humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön välillä siten, että keskitytään perussosiaalipalvelujen tasavertaiseen saatavuuteen sekä jälleenrakentamiseen, palveluinfrastruktuuriin ja toimeentulon varmistamiseen Rakhinen osavaltiossa ja muilla konfliktialueilla, iii) tukemaan Rakhinen osavaltiota käsitelleen neuvoa-antavan komitean suositusten täytäntöönpanoa ja iv) antamaan edelleen tukensa rauhalle ja kansalliselle sovintoprosessille sekä meneillään oleville uudistuksille myös koulutusosalalla. Jotta rohingyväestön kriisi saadaan ratkaistua pysyvästi, YK:n pakolaisjärjestölle on annettava keskeinen tehtävä pakolaisten paluuprosessissa ja Myanmarin/Burman hallituksen on puututtava konfliktin perimmäisiin syihin.
11. EU kehottaa Myanmarin/Burman hallitusta ja asevoimia varmistamaan turvallisuuden, oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen ja rikoksiin syyllistyneiden vastuuseen saattamisen Rakhinen, Kachinin ja Shanin osavaltioissa. Kun otetaan huomioon asevoimien ja turvallisuusjoukkojen suhteeton voimankäyttö sekä laajamittaiset ja järjestelmälliset vakavat ihmisoikeusrikkomukset, kuten seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva väkivalta ja tapot, sekä jatkuva rankaisemattomuuden, pelon ja turvattomuuden ilmapiiri Rakhinen osavaltiossa, neuvosto vahvistaa pitävänsä tärkeänä voimassa olevaa aseiden ja sellaisten tarvikkeiden vientikieltoa, joita voidaan käyttää kansallisiin tukahduttamistoimiin. Se pyytää korkeaa edustajaa tekemään ehdotuksen vientikiellon jatkamiseksi ja esittämään käytännön vaihtoehtoja sen vahvistamiseksi viipymättä. EU ja sen jäsenvaltiot aikovat supistaa Myanmarin/Burman kanssa puolustusosalalla tehtävää käytännön yhteistyötä mahdollisimman vähäiseksi niin, että sen tarkoituksena on ainoastaan demokraattisten periaatteiden, ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen.
12. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa tekemään viipymättä ehdotuksen rajoittavista toimenpiteistä, jotka on kohdennettu vakavista ja järjestelmällisistä ihmisoikeusrikkomuksista vastuussa oleviin Myanmarin asevoimien (Tatmadaw) korkea-arvoisiin upseereihin.

13. Neuvosto muistuttaa, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen on olennainen osa EU: n kauppapolitiikkaa ja edellytys kauppaetuuksien myöntämiselle Myanmarille osana "Kaikki paitsi aseet" -aloitetta. Neuvosto pyytää komissiota seuraamaan tilannetta edelleen ja tehostamaan Myanmaria koskevaa toimintaa asetuksen (EU) N:o 978/2012 säännösten mukaisesti.
-